

associació
catalana de
sociologia

CONVENCIÓ SOCIOLOGIA CATALANA 2025

DOCUMENT DE BASE PER A LA CONVENCIÓ

Diagnosi, objectius i propostes

**Elaborat per la Ponència General
a partir de les propostes dels grups de treball**

Maig 2015

1. PRESENTACIÓ

El present document és la proposta que es posarà a debat durant la sessió plenària de la Convenció de la Sociologia Catalana 2025 que se celebrarà el mes de novembre de 2015 i que servirà com a base per a la redacció del «memoràndum» Sociologia Catalana 2025 que s'aprovarà durant la Convenció i es farà pública a la seva finalització.

El document ha estat elaborat per la Ponència General a partir de les conclusions dels tres grups de treball que s'han organitzat i que han aplegat a més de 50 sociòlegs i sociòlogues. Els tres grups s'han reunit durant els mesos de juny i juliol de 2014 en una primera ronda i durant els mesos de novembre, desembre i gener de 2015 en una segona i varen fer les propostes que ara es presenten integrades en un únic document.

La Ponència General està composta per en Josep Maria Rotger, com a president de l'ACS, en Joan Jiménez i en Pedro López com a secretaris successius de l'ACS, i en Màrius Domínguez i l'Oriol Homs com a coordinadors de la Convenció, així com pels presidents/es i secretaris/es de cada grup de treball: En Fidel Molina i l'Angel Benzunegui pel grup de Formació Universitària, l'Anna Parés, la Marina Subirats i la Sara Moreno pel grup de Professionalització i Presència Pública, i la Carlota Soler i la Marta Soler pel grup de Recerca.

El document inclou una diagnosi de la situació i un conjunt de propostes d'objectius i de mesures a presentar a la convenció.

2. DIAGNOSI I REPTES DE LA SITUACIÓ DE LA SOCIOLOGIA A CATALUNYA

De les anàlisis realitzades pels grups de treball sobresurten uns eixos de reflexió que comparteixen una diagnosi comuna sobre el moment de la sociologia a Catalunya. A grans trets es podria afirmar que l'etapa d'institucionalització i de desplegament de la sociologia en els seus diferents àmbits s'ha assolit i que avui es disposa dels mecanismes estàndards per a fonamentar una pràctica científica i professional normal com a qualsevol altra ciència o professió, malgrat que des d'una visió crítica es detectin punts forts i debilitats dels resultats obtinguts i dels nivells aconseguits.

El segon element comú de reflexió és el punt més feble de la situació actual de la sociologia a Catalunya, és el seu espai social, és a dir la seva projecció professional i a la societat. Malgrat els avenços aconseguits encara hi ha una excessiva concentració relativa de l'activitat de la sociologia a la vida acadèmica en comparació amb l'activitat en l'àmbit professional i social. Aquesta situació és lògica ja que encara no hi ha hagut temps suficient de maduració de la pràctica sociològica per què l'empenta de la generació de coneixement i formació de professionals de les universitats arribi a consolidar-se suficientment en la vida social.

El desequilibri que es detecta no és degut a un excessiu desenvolupament de l'activitat universitària, ja que encara hi ha molt terreny per recórrer, sinó per la debilitat de la pràctica professional i social. Ambdós aspectes estan interrelacionats: una ampliació del domini social de la sociologia comportaria una major activitat universitària que repercutiria en un major prestigi de la creació de coneixement sociològic i uns millors professionals que a l'hora provocarien més activitat i domini social a l'àmbit professional.

Així doncs, la relació entre l'àmbit professional i l'universitari sembla constituir-se com la peça clau per a la projecció de la sociologia catalana en els propers anys. Més concretament, dels debats realitzats es poden extraure cinc reptes de futur, presentats per ordre de prioritats:

Repte 1. Respondre a la demanda social de coneixement sociològic.

L'accelerat i profund procés de canvi que estan vivint les societats actuals genera un elevat grau d'incertesa entre la població que alimenta una demanda creixent a la recerca d'informació, coneixement, seguretats (físiques i morals), respostes als interrogants per tal d'entendre i preveure el que està passant i l'esdevenidor possible. La sociologia es pot posicionar en aquesta demanda social, ja que constitueix precisament el seu objecte de treball, si és capaç d'articular un discurs ben fonamentat i creïble. Per tant, caldria aprofitar el moment actual per potenciar la capacitat de la sociologia de respondre a la demanda social i així incrementar el seu pes com a referent en el conglomerat cultural i moral de la nostra època.

Repte 2. Ampliar i consolidar el domini professional de la sociologia.

La dispersió poc visible de les activitats professionals dels sociòlegs i sociòlogues en la seva activitat professional és alhora un punt fort de versatilitat i capacitat d'adaptació i un punt feble de la projecció social de la sociologia. Definir uns dominis professionals de la sociologia i promoure el seu desenvolupament és una tasca a la qual caldrà dedicar esforços continuats. A partir dels espais en els quals ja hi ha una presència destacable dels sociòlegs es podrien concentrar els esforços en consolidar-los i ampliar el seu abast. Paral·lelament, el procés de canvi actual també constitueix una oportunitat per entrar en aquest àmbit de major innovació, com per exemple en els impactes de la ciència i les noves tecnologies en l'activitat social.

Repte 3. Incrementar el prestigi universitari i acadèmic de la sociologia.

En coherència amb els dos reptes anteriors, és responsabilitat de les universitats orientar la seva oferta i organització a respondre a la producció del coneixement i a la formació dels professionals capaços d'afrontar aquests reptes. S'ha posat de relleu la influència dels ensenyaments sociològics en altres disciplines, aquesta pot ser una via de treball reforçant una aportació especialitzada i transversal de la sociologia en cada una d'elles i alhora enfortir el nucli central de la disciplina pròpia. Situar la sociologia com una branca científica de primer ordre a Catalunya, com s'ha aconseguit fer en altres àmbits com la medicina, la biomedicina, etc., hauria de ser el repte a aconseguir millorant així l'atractivitat dels ensenyaments sociològics.

Repte 4. Orientar la recerca a la producció de coneixement social útil.

La recerca sociològica a Catalunya requereix reforçar les estructures de recerca, la qualificació dels investigadors, la seva projecció pública i la

pertinença de l'objecte del seu treball en funció dels reptes anteriorment explicitats. Els equips de recerca haurien de poder aportar el coneixement necessari per respondre a les inquietuds socials de la nostra època, les necessitats teòriques d'uns professionals més centrals en la vida de la societat i en la preparació dels nous professionals de futur. Caldria aprofitar també la bona connectivitat exterior dels equips actuals per reforçar la seva trajectòria i projecció internacional.

Repte 5. Enfortir l'organització corporativa.

En diverses ocasions es fa referència a la necessitat d'una veu més compacte de la sociologia a Catalunya amb major capacitat d'aglutinar i d'articular els interessos de la professió. Sens dubte l'assoliment dels reptes anteriors requereix un nivell d'organització corporativa més potent, més influent, que impulsi una projecció pública més activa i que integri la creixent especialització de les pràctiques professionals dels sociòlegs i sociòlogues.

Entorn d'aquest reptes caldria ara concretar uns objectius operatius i unes propostes d'acció acompanyades d'uns indicadors de resultat per tal de confeccionar un pla d'acció per orientar les aspiracions de la sociologia catalana en l'horitzó del 2025. L'horitzó del 2025 és prou llunyà i a l'hora pròxim com per poder contemplar accions de recorregut suficient per produir canvis substancials a les dinàmiques actuals.

3. OBJECTIUS I PROPOSTES

Repte	Objectius	Mesures	Indicadors
Repte 1: Respondre a la demanda social de coneixement sociològic	1.1. Posar en valor i promoure la recerca i la innovació aplicada en sociologia	1.1.1. Crear un premi de recerca aplicada innovadora en ciències socials , per tal de prestigiar la recerca aplicada. 1.1.2. Crear un portal a internet per facilitar l'accés a posicionaments i protocols d'intervenció social com a referent dels professionals del sector. 1.1.3. Promoure una col·lecció (en paper o digital) de temes socials aplicats d'actualitat com a eina de difusió i de referència per a la recerca aplicada.	- Duplicar la producció científica aplicada en els rànquings de producció sociològica
	1.2. Promocionar la difusió de la recerca i la innovació sociològica	1.2.1. Organitzar una jornada anual de difusió de la recerca sociològica dirigida a potencials usuaris dels resultats. 1.2.2. Promoure una entitat de transferència de la sociologia a la societat per aconseguir l'aplicació dels resultats de la recerca aplicada. 1.2.3. Crear una plataforma de divulgació de les aportacions de la sociologia aplicada oberta al gran públic.	- 50 contractes anuals de transferència - Audiència de la plataforma de 100.000 visites anuals
	1.3. Ampliar els canals de finançament de la recerca aplicada	1.3.1. Promoure un fons pel finançament de la recerca aplicada , amb aportacions d'institucions i empreses 1.3.2. Promoure programes de esponsorització de recerca aplicada per part d'institucions i empreses	- Captar 3.000.000€ pel finançament de la recerca aplicada
Repte 2: Ampliar i consolidar el domini professional de la sociologia	2.1. Fomentar la presència pública de la sociologia a la societat	2.1.1. Impulsar la realització d'un programa en els mitjans de comunicació entorn de l'anàlisi sociològica de la societat. 2.1.2. Augmentar la presència de professionals de la sociologia als mitjans de comunicació com experts. 2.1.3. Organitzar un cicle de conferències en format diàleg entre experts, societat civil sobre temes específics d'actualitat amb impacte a les xarxes socials. 2.1.4. Organitzar una exposició sobre "Sociologia i societat" 2.1.5. Ampliar la presència de la sociologia en els programes educatius de l'ensenyament secundari	- Duplicar els impactes referits a la sociologia en els mitjans de comunicació
	2.2. Potenciar l'exercici professional de la sociologia	2.2.1. Potenciar la creació d'una agència per a la gestió de la difusió de productes i serveis sociològics. 2.2.2. Promoure que tot projecte o política de tecnologia, medicina, medi ambient, enginyeria, etc., inclogui necessàriament un estudi del seu impacte social. 2.2.3. Elaborar una publicació sobre "Per a què serveix la sociologia?" 2.2.4. Promoure una major obertura dels congressos de sociologia a l'exercici professional	- Incrementar un 50% els i les professionals de la sociologia. - Incrementar un 30% la renda dels i de les professionals de la sociologia

<p>Repte 3:</p> <p>Incrementar el prestigi universitari i acadèmic de la sociologia.</p>	<p>3.1. Augmentar la qualitat de la producció científica</p>	<p>3.1.1. Aprofitar la reorganització de graus i màster per a promoure uns programes més orientats a la sociologia aplicada i interdisciplinar.</p> <p>3.1.2. Elaboració de plans de foment de la qualitat pedagògica i de recerca en les universitats catalanes que tenen oferta d'estudis sociològics.</p> <p>3.1.5. Fomentar la interdisciplinarietat amb altres disciplines amb acords entre departaments universitaris: Augmentar el número de col·laboracions amb investigadors i projectes de recerca d'altres disciplines.</p> <p>3.1.6. Creació de Càtedres de Recerca sobre temes concrets amb finançament d'empreses.</p> <p>3.1.7. Promoure un programa de residències de destacats sociòlegs i sociòlogues internacionals a Catalunya.</p> <p>3.1.8. Promoure l'accessibilitat a les dades de les institucions amb finalitats de recerca.</p> <p>3.1.9. Promoure l'ampliació de les bases de dades i la seva continuïtat històrica sobre la realitat social.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Duplicar el nombre de projectes competitiu de recerca dirigits per sociòlegs i sociòlogues (H2020 de la UE, Plan Nacional d'I+D+I, Recercaixa) - Duplicar el nombre de contractes post-doc, Marie Curie, ICREA, Beatriu de Pinós - Duplicar el nombre d'articles en revistes indexades d'impacte internacional - Duplicar la presentació de ponències d'investigadors/res catalans/nes a congressos internacionals - Duplicar el nombre de col·laboracions amb altres departaments universitaris
	<p>3.2. Enfortir el posicionament de la sociologia a les universitats</p>	<p>3.2.1. Millorar el posicionament dels Departaments de Sociologia als rànquings internacionals</p> <p>3.2.2. Especialitzar les ofertes acadèmiques segons especificitats territorials (per ex, Lleida en sociologia rural).</p> <p>3.2.3. Organitzar màsters i programes de doctorat interdisciplinaris i interuniversitaris, amb aportacions del més rellevant de cada territori o departament</p> <p>3.2.4. Millorar la qualitat de les pràctiques acadèmiques dels alumnes de sociologia en empreses i institucions</p> <p>3.2.5. Promoure una major presència de sociòlegs i sociòlogues en els programes d'ICREA i de l'ACU</p> <p>3.2.6. Promoure la cultura de l'avaluació professional en les universitats i centres de recerca</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Un departament de sociologia situat entre els primers 100 departaments en els rànquings internacionals sectorialitzats
<p>Repte 4:</p> <p>Orientar la recerca a la producció de coneixement social útil.</p>	<p>4.1. Incentivar la recerca aplicada a les demandes socials</p>	<p>4.1.1. Organitzar un concurs col·laboratiu a través dels mitjans de comunicació per a incentivar la recerca sobre temes proposats popularment.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Duplicar la producció científica aplicada en els rànquings de producció sociològica
<p>Repte 5:</p> <p>Enfortir l'organització corporativa.</p>	<p>5.1. Ampliar la base social de les entitats corporatives</p>	<p>5.1.1. Crear una xarxa de coordinació entre entitats (ACS, COLPIS, , Facultats, centres de recerca, ICPS...).</p> <p>5.1.2. Fomentar la participació dels joves professionals en les entitats professionals.</p> <p>5.1.3. Ampliar els serveis de les entitats professionals</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Duplicar el nombre de socis del COLPIS i de l'ACS